

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
МИНИСТЪР

ЗАПОВЕД

№ РД 09 - 937/01.06.2009 г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 42, ал. 1 и ал. 2 от Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата на оценяване, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с организирането и провеждането на държавните изпити за придобиване степен на професионална квалификация за професията

УТВЪРЖДАВАМ

Национална изпитна програма за провеждане на държавни изпити за придобиване на трета степен на професионална квалификация за професия **код 542060 Моделиер-технолог на обувни и кожено-галантерийни изделия**, специалност **код 5420601 Конструирание, моделиране и технология на обувни изделия** от професионално направление **542 Производство на текстил, облекло, обувки и кожени изделия**, от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Контрол по изпълнението на заповедта възлагам на Кирчо Атанасов – заместник-министър.

ДАНИЕЛ ВЪЛЧЕВ
ЗАМЕСТИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ И
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

**ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ
НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

	Код по СППОО	Наименование
Професионално направление	542	ПРОИЗВОДСТВО НА ТЕКСТИЛ, ОБЛЕКЛО, ОБУВКИ И КОЖЕНИ ИЗДЕЛИЯ
Професия	542060	МОДЕЛИЕР-ТЕХНОЛОГ НА ОБУВНИ И КОЖЕНО-ГАЛАНТЕРИЙНИ ИЗДЕЛИЯ
Специалност	5420601	КОНСТРУИРАНЕ, МОДЕЛИРАНЕ И ТЕХНОЛОГИЯ НА ОБУВНИ ИЗДЕЛИЯ

Утвърдена със Заповед № РД 09 - 937/01.06.2009 г.

София, 2009 година

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за организиране и провеждане на държавните изпити по теория и по практика на професията и специалността за придобиване на **трета** степен на професионална квалификация по професията **542060 Моделиер-технолог на обувни и кожено-галантерийни изделия**, специалност **5420601 Конструирание, моделиране и технология на обувни изделия**, от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Целта на настоящата национална изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на **трета** степен на професионална квалификация по изучаваната професия и специалност.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) в съответствие с Държавното образователно изискване за придобиване на квалификация (Наредба № 16 от 15.12.2005 г. за придобиване на квалификация по професия **Моделиер-технолог на обувни и кожено-галантерийни изделия**, изд. ДВ, бр. 23 от 18.03.2005 г.

Държавните изпити по теория и по практика на професията и специалността се провеждат в съответствие с изискванията на ЗПОО и Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата на оценяване.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

Настоящата национална изпитна програма съдържа:

1. За държавния изпит по теория на професията и специалността:

- а.** Изпитните теми с план-тезиса на учебното съдържание.
- б.** Критерии за оценяване.

2. За държавния изпит по практика на професията и специалността:

- а.** Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания.
- б.** Критерии за оценяване.

3. Система за оценяване.

4. Препоръчителна литература.

5. Приложения:

- а.** Примерен изпитен билет за държавния изпит по теория на професията и специалността.
- б.** Примерно индивидуално практическо задание.

III. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Изпитни теми с план-тезис на учебното съдържание
2. Критерии за оценяване

Изпитна тема № 1: Конструирание на мъжки чехли по зададени размери (с използване на графичния метод)

План-тезис:

- Скица на модела;
- Основен чертеж на лицевите и хастарските детайли;
- Детайлиране на модела;
- Обработка на видимите краища на детайлите;
- Основни качества и умения на предприемача във фирмата;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Изчислете на кой щихов номер отговаря метричен номер 21.5.

Дидактически материали: Схема на мерни системи.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 1:</i>	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Построява основен чертеж на лицевите и хастарските детайли.	15
3. Детайлира модела.	10
4. Описва видовете обработки на видимите краища на детайлите.	10
5. Обяснява основните качества и умения на предприемача във фирмата.	5
6. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 2: Конструирание на дамски пантофи по зададени размери (с използване на графичния метод)

План-тезис:

- Скица на модела;
- Основен чертеж на лицевите и хастарските детайли;
- Детайлиране на модела;
- Организация на работното място на крояча;
- Предприемачеството като процес – основни елементи и фактори на влияние;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Изчислете обиколката на пръстите, на камарата и на петата за щихов № 42 и ширка 8.

Дидактически материали: Обиколни размери на стъпалото.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2:	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Построява основен чертеж на лицевите и хастарските детайли.	15
3. Детайлира модела.	10
4. Обяснява организацията на работното място на крояча.	10
5. Познава елементите и влияещите на предприемаческия процес фактори.	5
6. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

<p>Изпитна тема № 3: Конструирание на мъжки половинки тип „Молиер ” по зададени размери, с цял юз и цели втерни (с използване на графичния метод)</p> <p>План-тезис:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Скица на модела; • Основен чертеж на лицевите и хастарските детайли; • Неизправности при работа с права шевна машина; • Технологична карта на работната операция „подгъване”; • Иновацията – основен елемент на предприемачеството. Видове иновации; • Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд. <p>Приложна задача/казус: Посочете при коя обработка на детайлите на саята не се извършва надпускане на лицевата част и хастара.</p> <p style="padding-left: 40px;">а) при подгъв на лицето;</p> <p style="padding-left: 40px;">б) при толумкант;</p> <p style="padding-left: 40px;">в) при лемоване.</p> <p>Дидактически материали: Схеми на различни видове обработки на детайли и мостри на детайли на сая.</p>

Критерии за оценяване на изпитна тема № 3	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Построява основен чертеж на лицевите и хастарските детайли.	15
3. Посочва основните неизправности при работа с права шевна машина.	10
4. Съставя технологична карта на операцията „подгъване”.	10
5. Изброява видовете иновации и прави предложение за използването им в обувното производство.	5
6. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 4: Конструирание на мъжки половинки тип „безек” по зададени размери (с използване на графичния метод)

План-тезис:

- Скица на модела;
- Основен чертеж на лицевите и хастарските детайли;
- Украси на саята на мъжки обувки – видове;
- Методика на кроене на лицевите детайли на мъжки половинки;
- Основни предприемачески стратегии;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Обяснете защо размерите на подлепките не съвпадат с размерите на юзовете и втерните.

Дидактически материали: Различни мостри на подлепки за лицеви детайли от текстил.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 4	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Построява основен чертеж на лицеви и хастарски детайли.	15
3. Обяснява различните видове украси на саята на мъжки половинки.	10
4. Съставя методика за кроене на лицевите детайли на мъжки половинки.	10
5. Познава предприемаческите стратегии.	5
6. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 5: Конструирание на основен чертеж на мъжки цели обувки по зададени размери (с използване на графичния метод)

План-тезис:

- Скица на модела;
- Основен чертеж на лицевите и хастарските детайли;
- Видове шевове в производството на обувни изделия;
- Общо устройство на щанц-машина;
- Основни принципи за осъществяване на ефективни бизнес-комуникации във фирмата;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Изберете от посочените лицеви кожи най-подходящия лицев материал за ушиване на сая на цели обувки. Обосновете своя избор.

- а) ярешко шевро;
- б) телешка напа;
- в) свинска фодра.

Дидактически материали: Различни видове обработени лицеви кожи.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Построява основен чертеж на лицеви и хастарски детайли.	15
3. Посочва видовете шевове в обувното производство.	10
4. Обяснява общото устройство на шанц-машината.	10
5. Познава основните принципи за осъществяване на бизнес-комуникации.	5
6. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

<p>Изпитна тема № 6: Конструирание на детски обувки с една каишка по зададени размери (с използване на графичния метод)</p> <p>План-тезис:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Скица на модела; • Основен чертеж на лицевите и хастарските детайли; • Сравнителна характеристика на видовете калъпи в обувното производство; • Монтажни операции при изработката на саите; • Вътрешнофирмена комуникация в съвременната бизнес-среда; • Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд. <p>Приложна задача/казус: Посочете най-подходящия метод и система за разкрояване на телешки велур. Обосновете своя избор.</p> <p>Дидактически материали: Схема на топографията на кожа – телешки велур.</p>
--

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Построява основен чертеж на лицевите и хастарските детайли.	15
3. Обяснява предимствата и недостатъците на видовете калъпи в обувното производство.	10
4. Обяснява монтажните операции при изработката на саи.	10
5. Познава вътрешнофирмените комуникации в съвременната бизнес-среда.	5
6. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 7: Конструирание на детски половинки по зададени размери (с използване на графичния метод)

План-тезис:

- Скица на модела;
- Основен чертеж на лицевите и хастарските детайли;
- Топография на кожата;
- Лепила за основно залепване;
- Комуникациите между фирмата и външната среда в съвременните условия;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: От предложените групи лепила изберете най-подходящото за залепване на ходила от поливинилхлорид. Обосновете своя избор.

- а) полихлоропренови лепила;
- б) полиуретанови лепила;
- в) латексни лепила.

Дидактически материали: Табла с информация за свойствата и възможностите за лепене на различните групи лепила.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 7	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Построява основен чертеж на лицевите и хастарските детайли.	15
3. Характеризира топографските участъци на кожата.	10
4. Обяснява видовете лепила за основно залепване в обувното производство.	10
5. Обяснява комуникациите между фирмата и външната среда.	5
6. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 8: Конструирание на обувки за лека атлетика тип „шпайкове” по зададени размери (с използване на графичния метод)

План-тезис:

- Скица на модела;
- Основен чертеж на лицевите и хастарските детайли;
- Методи и системи на кроене;
- Видове естествени кожи, използвани за хастар на обувките;
- Основни бариери в общуването и възможности за преодоляването им;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Обяснете коя конструкция на детайла „кобарак” е по-икономична при разкрояването и защо:

- а) конструкция „цял кобарак”;
- б) конструкция „разкроен кобарак”.

Дидактически материали: Схеми на различни конструкции на кобараци.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 8	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Построява основен чертеж на лицевите и хастарските детайли.	15
3. Обяснява методите и системите на кроене.	10
4. Изброява естествените кожи за хастарски детайли на обувки.	10
5. Познава бариерите в общуването и възможностите за тяхното преодоляване.	5
6. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 9: Конструирание на мъжки половинки модел „каре“ по зададени размери (с използване на графичния метод)

План-тезис:

- Скица на модела;
- Основен чертеж на лицевите и хастарските детайли;
- Основни случаи на разлепвания в обувното производство;
- Технологична карта на работната операция „чатисване на втерни“;
- Основни качества и умения на предприемача във фирмата;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Посочете на основния чертеж на обувно изделие и разяснете от какво зависи големината на удължението във върховата част на обувката.

Дидактически материали: Табла с основни чертежи на обувки и различни видове калъпи.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 9	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Построява основен чертеж на лицевите и хастарските детайли.	15
3. Изяснява основните случаи на разлепвания в обувното производство.	10
4. Съставя технологична карта на операцията „чатисване на втерни“.	10
5. Обяснява основните качества и умения на предприемача във фирмата.	5
6. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 10: Построяване на шаблон-оригинал за мъжки половинки обувки по кальпокопирния метод

План-тезис:

- Външно и вътрешно копие;
- Средно копие;
- Шаблон-оригинал;
- Текстилни материали в обувното производство;
- Предприемачеството като процес – основни елементи и фактори на влияние;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Определете за коя размерна характеристика на стъпалото се отнася следното определение: „Периметърът на мисленото сечение през даден топографски участък определя:

- а) височинен размер;
- б) дължинен размер;
- в) обиколен размер.

Дидактически материали: Схема на стъпалото на човека.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 10	Максимален брой точки
1. Копира външната и вътрешната страна на кальпа.	5
2. Построява средно копие.	15
3. Построява шаблон-оригинал.	10
4. Обяснява какви обувни детайли може да се разкрояват от текстил.	10
5. Познава елементите и влияещите на предприемаческия процес фактори.	5
6. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 11: Построяване на шаблон-оригинал за дамски половинки обувки с висок ток по кальпокопирния метод

План-тезис:

- Външно и вътрешно копие;
- Средно копие;
- Шаблон-оригинал;
- Основни свойства на готовите обувни изделия;
- Иновацията – основен елемент на предприемачеството. Видове иновации;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Обяснете при много високи токове може ли обувките да се изработят от един юз с удължени „криле”. Обосновете твърдението си.

Дидактически материали: Табла с основни чертежи на обувки с различни височини на токовете.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 11	Максимален брой точки
1. Копира външната и вътрешната страна на калъпа.	5
2. Построява средно копие.	15
3. Построява шаблон-оригинал.	10
4. Изброява основните свойства на готовите обувни изделия.	10
5. Познава видовете иновации и прави предложение за използването им в обувното производство.	5
6. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

<p>Изпитна тема № 12: Построяване на шаблон-оригинал за детски половинки обувки по калъпокопирния метод</p> <p>План-тезис:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Външно и вътрешно копие; • Средно копие; • Шаблон-оригинал; • Дообработка на готовите обувни изделия; • Основни предприемачески стратегии; • Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд. <p>Приложна задача/казус: Разяснете формулата за преминаване от щихова в метрична мерна система.</p> <p>Дидактически материали: Различни видове мерни системи.</p>

Критерии за оценяване на изпитна тема № 12	Максимален брой точки
1. Копира външната и вътрешната страна на калъпа.	5
2. Построява средно копие.	15
3. Построява шаблон-оригинал.	10
4. Познава видовете дообработка на готовите обувни изделия.	10
5. Обяснява предприемаческите стратегии.	5
6. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 13: Конструирание на дамски обувки тип „деколте” с цяла сая и комбиниран хастар по кальпокопирния метод

План-тезис:

- Скица на модела;
- Конструирание на лицевите и хастарските детайли;
- Видове конструкции на хастарите;
- Технологична последователност за изработване на саята;
- Основни принципи за осъществяване на ефективни бизнес-комуникации във фирмата;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Обяснете с какъв хастар се изработват официалните дамски обувки.

а) с цял хастар;

б) с разкроен хастар (от текстил и/или хастарска кожа).

Разяснете причините за това.

Дидактически материали: Образци на дамски обувки и саи на дамски обувки.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 13	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Конструира лицевите и хастарските детайли с помощта на готов шаблон-оригинал.	15
3. Описва видовете конструкции на хастарите.	10
4. Съставя технологичната методика за ушиване на саята.	10
5. Познава основните принципи за осъществяване на бизнес-комуникации.	5
6. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 14: Конструирание на мъжки половинки обувки без връзки и ластик по кальпокопирния метод

План-тезис:

- Скица на модела;
- Конструирание на лицевите и хастарските детайли;
- Детайлиране на модела;
- Технологична последователност на операциите за изработване на саята;
- Вътрешнофирмена комуникация в съвременната бизнес среда;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Обяснете защо хастарите в задната част на втерните се разкрояват и обръщат от обратната страна:

а) за красота;

б) за по-голямо триене и сигурност при експлоатация.

Дидактически материали: мостри на хастарски детайли и готови саи.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 14	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Конструира лицеви и хастарски детайли с помощта на готов шаблон-оригинал.	15
3. Детайлира модела.	10
4. Съставя технологична методика за ушиване на саята.	10
5. Познава вътрешнофирмените комуникации в съвременната бизнес-среда.	5
6. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

<p>Изпитна тема № 15: Конструирание на мъжки половинки обувки с ластик по кальпокопирния метод</p> <p>План-тезис:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Скица на модела; • Конструирание на лицевите и хастарските детайли с помощта на готов шаблон-оригинал; • Детайлиране на модела; • Технологична последователност за изработване на саята; • Комуникациите между фирмата и външната среда в съвременните условия; • Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд. <p>Приложна задача/казус: Определете на основата на кой вид обувки се конструират обувките за хокей на лед:</p> <p style="margin-left: 40px;">а) на основата на цели обувки;</p> <p style="margin-left: 40px;">б) на основата на половинки обувки.</p> <p style="margin-left: 40px;">Обосновете избора си.</p> <p>Дидактически материали: Конструктивен чертеж на хокейни обувки.</p>
--

Критерии за оценяване на изпитна тема № 15	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Конструира лицеви и хастарски детайли с помощта на готов шаблон-оригинал.	15
3. Детайлира модела.	10
4. Съставя технологичната методика за ушиване на саята.	10
5. Обяснява комуникациите между фирмата и външната среда.	5
6. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 16: Конструирание на мъжки полуботуши с цип по кальпокопирния метод

План-тезис:

- Скица на модела;
- Конструирание на лицевите и хастарските детайли с помощта на готов шаблон-оригинал;
- Детайлиране на модела;
- Технологична последователност за изработване на саята;
- Основни бариери в общуването и възможности за преодоляването им;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Обяснете кой от двата типа кальпи се използва при дообработката на обувките:

- а) назувачни (спомагателни) кальпи;
- б) тегляшки кальпи.

Посочете причините за предпочитането на избрания вид кальпи.

Дидактически материали: Табло с изобразени основни конструкции на кальпи.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 16	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Конструира лицевите и хастарските детайли с помощта на готов шаблон-оригинал.	15
3. Детайлира модела.	10
4. Съставя технологична методика за ушиване на саята.	10
5. Познава бариерите в общуването и възможностите за тяхното преодоляване.	5
6. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 17: Конструирание на обувки за свободното време по кальпокопирния метод

План-тезис:

- Скица на модела;
- Конструирание на лицевите и хастарските детайли с помощта на готов шаблон-оригинал;
- Детайлиране на модела;
- Фактори, влияещи върху здравината на залепването;
- Основни качества и умения на предприемача във фирмата;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Посочете от предложените варианти отговори правилното обяснение - защо шприц-машините (екструдерите) не са подходящи за леене на каучукови смеси:

- а) защото имат ниска производителност;
- б) защото има опасност от предварителна вулканизация в инжекционния цилиндър.

Дидактически материали: Схеми на машини за леене на полимерни материали.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 17	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Конструира лицевите и хастарските детайли с помощта на готов шаблон-оригинал.	15
3. Детайлира модела.	10
4. Познава факторите, влияещи върху здравината на залепването.	10
5. Обяснява основните качества и умения на предприемача във фирмата.	5
6. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 18: Конструирание на обувки (собствен проект на модела) по кальпокопирния метод

План-тезис:

- Скица на модела;
- Конструирание на лицевите и хастарските детайли с помощта на готов шаблон-оригинал;
- Детайлиране на модела;
- Технологична последователност за изработване на саята;
- Предприемачеството като процес. Основни елементи и фактори на влияние;
- Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Посочете ходила от кои материали са по-подходящи за изработването на зимни обувки:

- а) изработени от поливинилхлорид (ПВХ);
- б) изработени от полиуретан (ПУ);
- в) изработени от естествен гьон.

Дидактически материали: Мостри на ходила от различни материали, зимни обувки и др.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 18	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Конструира лицевите и хастарските детайли с помощта на готов шаблон-оригинал.	15
3. Детайлира модела.	10
4. Съставя технологична методика за ушиване на саята.	10
5. Познава елементите и влияещите на предприемаческия процес фактори.	5
6. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

2. Критерии за оценяване

Комисията по оценяване на изпита по теория на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, определя за всеки критерий конкретни показатели, чрез които да се диференцира конкретният брой присъдени точки.

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания

Чрез държавния изпит по практика на професията и специалността се проверяват и оценяват професионалните умения и компетентности на обучаваните, отговарящи на трета степен на професионална квалификация.

Изпитът по практика на професията и специалността се състои в **конструиране, разкрояване и ушиване на лицеви детайли на сая на модел по задание и определяне на разходната норма на външните детайли.**

Индивидуалното изпитно задание съдържа пълното наименование на училището/обучаващата институция, празни редове за попълване имената на обучавания, квалификационната форма, началната дата и началния час на изпита, краен срок на изпита – дата и час, темата на индивидуалното практическо задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното практическо задание.

Индивидуалните практически задания се изготвят от комисията за провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността в училището/обучаващата институция. Броят на изготвените задания трябва да бъде поне с един повече от броя на явяващите се в деня на изпита. Всеки обучаван изтегля индивидуалното си практическо задание, в което веднага саморъчно написва трите си имена.

2. Критерии за оценяване

За всяко индивидуално практическо задание комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, разработва показатели по критериите, определени в таблицата.

Пример:

№	КРИТЕРИИ	ПОКАЗАТЕЛИ	Макси мален брой точки	Те жест
1.	<p>Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.</p> <p><i>Забележка: Този критерий няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя оценка слаб (2).</i></p>	<p>1.1. Спазва условията за работа с инструменти и машини;</p> <p>1.2. Спазва условието за използване на подходящо работно облекло;</p> <p>1.3. Опазва чисто работното място.</p>		да/не

2.	<i>Ефективна организация на работното място.</i>	<p>2.1. Рационално подрежда и използва инструментите и помагалата, необходими за реализацията на проектното задание;</p> <p>2.2. Целесъобразно употребява материалите;</p> <p>2.3. Изпълнява задачата в поставения срок.</p>	4 4 2	10
3.	<i>Изработване на шаблони на външни детайли.</i>	<p>3.1. Изработва шаблоните на външните детайли според изискванията;</p> <p>3.2. Спазва технологичната последователност на действията при изработването им;</p> <p>3.3. Шаблоните на лицевата част на обувното изделие съответстват на заложените в проекта детайли и пропорции.</p>	5 2 3	10
4.	<i>Определяне на разходната норма на външните детайли.</i>	4.1. Правилно определя разходната норма на външните детайли.	8	8
5.	<i>Разкрояване на външните детайли.</i>	<p>5.1. Умее да разкроява детайлите на лицевата част на саята;</p> <p>5.2. Познава различните начини на разкрояване на лицевите обувни детайли;</p> <p>5.3. Познава различните машини и съоръжения, използвани за разкрояване на детайли.</p>	3 2 2	7
6.	<i>Изработване на лицевата част на саята.</i>	<p>6.1. Изработва саята, спазвайки правилната технологична последователност на операциите;</p> <p>6.2. Съобразява се с изискванията на конкретните използвани материали при изготвянето на изделието;</p> <p>6.3. Използва подходящи лепила, конци и други помощни материали.</p>	8 4 3	15
7.	<i>Качество на извършената работа.</i>	<p>7.1. Знае основните нормативни изисквания за качество на обувната продукция;</p> <p>7.2. Качеството на готовото изделие отговаря на нормативите.</p>	2 3	5
8.	<i>Презентиране на готовото изделие.</i>	<p>8.1. Умее атрактивно да презентира изработеното обувно изделие;</p> <p>8.2. Убедително защитава и обосновава предприетите действия при изготвяне на изпитната задача.</p>	2 3	5
Общ брой точки			60	

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Максималният брой точки за всяка изпитна тема или за всяко изпитно задание е 60. Неправилният отговор се оценява с 0 точки. Непълният отговор се оценява с част от точките за верен и пълен отговор.

Преминаването от точки в цифрова оценка съгласно чл. 7, ал. 4 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване се извършва по следната формула:

Цифрова оценка = общият брой точки от всички критерии : 10

Получената цифрова оценка се изчислява с точност до 0,01.

Оценяването на писмените работи от държавния изпит по теория е в съответствие с чл. 46 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване.

Изпълнението на практическото задание от държавния изпит по практика се оценява в съответствие с чл. 48 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Костов, И. и кол. Моделиране и конструиране на обувните изделия. Техника, 1960.
2. Мутафчиева, К. Моделиране и конструиране на изделия от кожи. ВХТИ, 1979.
3. Цветков, П. и кол. Материалознание за обувното и кожено-галантерийното производство. София, 1983.
4. Василев С. и кол. Технология на производството на обувни изделия I и II част. София, 1992.

VII. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

1. Наташа Стоевска – Професионална гимназия по текстилни и кожени изделия, гр. София
2. Спаска Панайотова – Професионална гимназия по текстилни и кожени изделия, гр. София

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

а) Примерен изпитен билет

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ**

**по професията 542060 Моделиер-технолог на обувни и кожено-галантерийни
изделия**

**специалността 5420601 Конструирание, моделиране и технология на обувни
изделия**

Изпитен билет №.....

Изпитна тема:

(изписва се точното наименование на темата)

План-тезис:

.....

.....

Приложна задача:

Описание на дидактическите материали:.....

Председател на изпитната комисия:.....

(име, фамилия)

(подпис)

Директор/Ръководител на обучаващата институция:.....

(име, фамилия)

(подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)

б) Примерно индивидуално практическо задание

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ**

**по професията 542060 Моделиер-технолог на обувни и кожено-галантерийни
изделия**

**специалността 5420601 Конструирание, моделиране и технология на обувни
изделия**

Индивидуално практическо задание №.....

На ученика/обучавания
(трите имена на ученика/обучавания)

отклас/курс,

начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:.....

1. Да се
(вписва се темата на изпитното задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

.....
.....
.....

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:
(име, фамилия) (подпис)

Председател на изпитната комисия:.....
(име, фамилия) (подпис)

Директор/Ръководител на обучаващата институция:.....
(име, фамилия) (подпис)
(печат на училището/обучаващата институция)